

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ος όροφος, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 22/2023

Μεταξύ:

LOGICOM SOLUTIONS LIMITED

Αιτητών

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών:**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

LOGICOM SOLUTIONS LIMITED

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Αλέξανδρο Γαβριηλίδη, Δικηγόρο για Σκορδής Παπαπέτρου & Σία ΔΕΠΕ
2. Φοίβη Παπαγιώργη, Δικηγόρο για Σκορδής Παπαπέτρου & Σία ΔΕΠΕ
3. Μάριο Βασιλείου, Ανώτερο Διευθυντή Προσφορών Αιτήτριας Εταιρείας
4. Χρυσόστομο Κρητιώτη, Διευθύνοντα Σύμβουλο Αιτήτριας Εταιρείας
5. Λούη Ηλιάδη, Διευθυντή Επιχειρησιακής Ανάπτυξης

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Κυριακή Παπαδοπούλου, Δικηγόρο της Δημοκρατίας
2. Αλέξανδρο Αργυρού, Λειτουργό ΤΥΠ

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 25 Αυγούστου 2023

Η απόφαση μας δεν είναι ομόφωνη. Με την απόφαση της πλειοψηφίας συμφωνούν τα μέλη της Αρχής κ.κ. Λοΐζος Κάππας, Γιώργος Αναστασίου, Σόλων Παπαθεοχάρους και Δήμος Θωμά.

Η Πρόεδρος κα Έφη Παπαδοπούλου έχει διαφορετική απόφαση.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Αντικείμενο της παρούσας Προσφυγής είναι η απόφαση του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής («η Αναθέτουσα Αρχή») ημερ. 07.04.2023 να κατακυρώσει το Διαγωνισμό με αριθμό ΤΥΠ 2022/014/A/A και τίτλο *«Υλοποίηση, Συντήρηση και Λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Πληροφοριών για τις θεωρήσεις, για το Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας (CY-VIS)»* στην εταιρεία G.C.C. Computers Limited («ο Επιτυχόντα») με το αιτιολογικό ότι το συνολικό ποσό αξιολόγησης της προσφοράς του Επιτυχόντα ήταν χαμηλότερο από το αντίστοιχο της προσφοράς των Αιτητών.

Σύμφωνα με τα γεγονότα, ο Διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 24.02.2022 με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών, μετά από παράταση, την 06.07.2022 και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει τιμής. Εμπρόθεσμα υποβλήθηκαν έξι προσφορές μεταξύ των οποίων και η προσφορά των Αιτητών.

Ισχυρισμός των Αιτητών είναι ότι η προσφορά του Επιτυχόντα έπρεπε να απορριφθεί από το στάδιο του ελέγχου της ικανοποίησης προϋποθέσεων συμμετοχής ως μη ανταποκρινόμενη σε ουσιώδεις όρους του Διαγωνισμού.

Ισχυρίζονται οι Αιτητές ότι οι Βασικοί Εμπειρογνώμονες 1, 2, 3, 5 και 6 που προτάθηκαν από τον Επιτυχόντα δεν κατείχαν την ελάχιστη ειδική επαγγελματική πείρα που απαιτείτο από τον ουσιώδη όρο 6.4(4) του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού και παραπέμπουν σχετικά με το ουσιώδες του όρου στην ***Logicom Solutions Ltd v. Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, Προσφυγή Αρ. 13/2016, ημερ. 30.05.2016.***

Ο Επιτυχών, αναφέρουν, για ικανοποίηση των απαιτήσεων των όρων 6.4(2)(a), 6.4(2)(b) και 6.4(4) του Μέρους Α υπέβαλε σύμβαση μεταξύ της εταιρείας Solita Oy και Υπουργείου Εξωτερικών της Φινλανδίας, η οποία αποτελείτο από δύο φάσεις. Η Φάση 1 ήταν διάρκειας 1 χρόνου και 8,5 μηνών και οι Φάσεις 2 και 3, διάρκειας 2 χρόνων και 4 μηνών.

Είναι η θέση των Αιτητών ότι σύμφωνα με τον όρο 6.4(4) του Μέρους Α, ο οποίος βασικά συνδέει τα προσόντα των Βασικών Εμπειρογνομώνων που εδώ ενδιαφέρουν, με τη συμμετοχή σε έργα που κάλυπταν τις απαιτήσεις των παραγράφων (a) και (b) του όρου 6.4.2, οι εμπειρογνώμονες έπρεπε να έχουν τριετή πείρα είτε σε έργο υλοποίησης που να καλύπτει τις απαιτήσεις του όρου 6.4(2)(a), είτε σε έργο παροχής υπηρεσιών συντήρησης που να καλύπτει τις απαιτήσεις του όρου 6.4(2)(b). Από το λεκτικό του όρου, υποστηρίζουν, είναι ξεκάθαρο ότι δεν είναι δυνατό προκειμένου να ικανοποιηθεί η απαίτηση της τριετούς πείρας, η πείρα

σε έργο υλοποίησης να προστεθεί στην πείρα σε έργο παροχής υπηρεσιών συντήρησης. Οι συγκεκριμένοι Βασικοί Εμπειρογνώμονες, ισχυρίζονται, δεν διέθεταν την ειδική επαγγελματική πείρα αφού από τα βιογραφικά τους σημειώματα ούτε το έργο της Φάσης 1 ούτε το έργο των Φάσεων 2 και 3 είχαν μέχρι και την ημερομηνία υποβολής των προσφορών συνολική διάρκεια τριών ετών.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, αναφέρουν οι Αιτητές, σε αντίθεση με το σαφές λεκτικό του όρου 6.4(4) θεώρησε ότι για σκοπούς ικανοποίησης της απαίτησης για την ειδική επαγγελματική πείρα, η πείρα που αποκτήθηκε στη Φάση 1 και η πείρα των Φάσεων 2 και 3, επειδή το έργο υλοποίησης και το έργο συντήρησης έγιναν στο πλαίσιο της ίδιας σύμβασης, μπορούσε να προστεθεί. Ο όρος 6.4.4, τόνισαν, αναφέρεται σε project και όχι σύμβαση στην οποία αναφέρεται ο όρος 6.4.2(a) και (b) και καταλήγουν ότι οι ουσιώδεις όροι δημόσιων διαγωνισμών, σύμφωνα με τη νομολογία¹, ερμηνεύονται στενά και αυστηρά χωρίς να επιτρέπονται παρεκκλίσεις.

Η Αναθέτουσα Αρχή, με παραπομπή στον όρο 2.23 του Μέρους Α, απορρίπτει τη θέση των Αιτητών ως προς τον τρόπο ερμηνείας των όρων 6.4 και 6.4.2(a)(b). Η διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, αναφέρει, η οποία είναι μόνο μία, χωρίζεται σε

---

¹ Χαράλαμπος Νικόλας ν. Δημοκρατίας (2011) 3 ΑΑΔ 583, Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ν. Κοινοπραξίας Kyriakos Andreou Arsiotis Developments & Constructions Ltd & Savvakis Koushis Construction Ltd, Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 67/2013 ημερ.02.04.2019 και Εταιρεία EL.NI.A. Kokkinos Ltd ν. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, Υπόθεση Αρ. 75/2010, ημερ. 04.07.2011.

δυο φάσεις. Στην πρώτη φάση ζητείται όπως υλοποιηθεί το σύστημα μέσα σε δεκαοκτώ (18) μήνες και ακολούθως στα χρονοδιαγράμματα που αναφέρονται ό,τι υλοποιήθηκε σε αυτή τη φάση συντηρείται. Παράλληλα με το στάδιο της συντήρησης, όσων υλοποιήθηκαν στην πρώτη φάση, διενεργούνται οι εργασίες υλοποίησης της δεύτερης φάσης για δώδεκα (12) μήνες και ακολούθως η συντήρησή της σύμφωνα με τον όρο. Σημαντικό, προσθέτει, είναι το γεγονός ότι πρόκειται για μία σύμβαση και όχι δύο. Οι δύο φάσεις υλοποίησής του, προσθέτει, που υπάρχουν δεν το καθιστούν ούτε δυο χωριστά συμβόλαια, ούτε δυο χωριστά έργα.

Στη συνέχεια με αναφορά στα έργα που υπέβαλαν Επιτυχών και Αιτητές, υποστηρίζει ότι και των δύο οι προσφορές αξιολογήθηκαν ομοιόμορφα.

Ως πρώτο λόγο απόρριψης της Προσφυγής, η Αναθέτουσα Αρχή προβάλλει την αλυσιτέλεια της. Προκειμένου, αναφέρει, οι Αιτητές να πλήξουν τη νομιμότητα της απόφασης, προβάλλουν ένα και μόνο λόγο σε σχέση με την πείρα των εμπειρογνομόνων, ο οποίος εάν υιοθετηθεί τότε για σκοπούς ίσης μεταχείρισης και το συμβόλαιο που και οι ίδιοι υπέβαλαν για τεκμηρίωση του όρου 6.4(2)(a) πρέπει να χωριστεί σε δύο φάσεις ήτοι τη φάση υλοποίησης που δεν καλύπτει την περίοδο των 3 χρόνων και τη φάση της εγγύησης. Προσθέτει δε ότι στην περίπτωση των Αιτητών ούτε η σύμβαση συντήρησης που ήταν σε ισχύ από μόνη της καλύπτει την τριετή περίοδο η οποία επίσης δεν καλύπτεται από τη σύμβαση υλοποίησης.

Οι Αιτητές, υποστηρίζει, συγχέουν τις έννοιες «σύμβαση», «έργο», «φάση υλοποίησης», ενώ στη γραπτή τους αγόρευση αναφέρονται και σε «σύμβαση πλαίσιο». Στην ουσία προσπαθούν να διαχωρίσουν εννοιολογικά το ένα έργο που υπέβαλε ο Επιτυχών σε δύο ανάλογα με τις φάσεις υλοποίησής του.

Σύμφωνα με την Αναθέτουσα Αρχή, η Προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί λόγω έλλειψης έννομου συμφέροντος των Αιτητών.

Για τους υπό κρίση όρους, η Αναθέτουσα Αρχή υποστηρίζει ότι ο μεν όρος 6.4.2(a) ζητούσε όπως υποβληθεί ένα συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών υλοποίησης ενός Εθνικού Συστήματος Θεωρήσεων, ο δε όρος 6.4.2(b) την υποβολή συμβολαίου παροχής υπηρεσιών συντήρησης ενός Εθνικού Συστήματος Θεωρήσεων σε ισχύ. Με σημείωση που περιέχεται στους όρους, οι προϋποθέσεις των δυο όρων ικανοποιούνται με την υποβολή ενός συμβολαίου. Αναφορικά με την ειδική επαγγελματική εμπειρία που απαιτείτο για ορισμένους Βασικούς Εμπειρογνώμονες, σύμφωνα με τον όρο 6.4.(4) απαιτείτο εμπειρία σε ένα έργο που να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις είτε του όρου 6.4.2(a) είτε του όρου 6.4.2(b).

Ο Επιτυχών για ικανοποίηση των όρων 6.4.2(a) και 6.4.2(b) υπέβαλε μία σύμβαση που αφορούσε στο έργο «The provision of services for the implementation and maintenance of a National Visa Information System» για το Υπουργείο Εξωτερικών

της Φινλανδίας. Με την επιχειρηματολογία τους, οι Αιτητές ουσιαστικά εισηγούνται ότι «το μισό» συμβόλαιο χρησιμοποιήθηκε για τεκμηρίωση του 6.4(2)(a), ενώ το «άλλο μισό» για τεκμηρίωση του 6.4(2)(b), καθώς διασπά αυτό σε σχέση με τις Φάσεις, εισήγηση που δεν ανταποκρίνεται ούτε στο γράμμα, ούτε στο πνεύμα των όρων του διαγωνισμού που εξετάζονται. Συνεπώς, η προσφορά του Επιτυχόντα πληρούσε τους όρους της ειδικής επαγγελματικής εμπειρίας τόσο σε σχέση με το χρόνο συμμετοχής σε έργο που συμμορφώνεται με τις προϋποθέσεις του όρου 6.4(2)(a), όσο και σε ένα έργο που συμμορφώνεται με τις προϋποθέσεις του όρου 6.4(2)(b). Πουθενά στα επίσημα έγγραφα του Υπουργείου Εξωτερικών της Φινλανδίας δεν γίνεται αναφορά σε δυο χωριστές συμβάσεις και/ή δυο χωριστά έργα και/ή σε σύμβαση πλαίσιο, όπως υποστηρίζουν οι Αιτητές. Αντίθετα, όπως προκύπτει από το υποβληθέν Έντυπο 4, ένα μόνο έργο δηλώθηκε και με βάση αυτό είναι που κρίθηκε ότι τόσο ο όρος 6.4.2(a) όσο και ο όρος 6.4.2(b) πληρούνται, αφού ο Επιτυχών υπέβαλε το συγκεκριμένο έργο προς τεκμηρίωση και των δυο όρων.

Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει και τον ισχυρισμό των Αιτητών για υποβολή από τον Επιτυχόντα μιας σύμβασης πλαίσιο, η οποία περιλάμβανε έργο υλοποίησης και την υποστήριξή του. Από το Έντυπο 4, υποστηρίζει, είναι ξεκάθαρο ότι υποβλήθηκε ένα έργο από την περιγραφή του οποίου προκύπτει ότι αφορούσε σε ένα συμβόλαιο για την εγκατάσταση και τη συντήρηση ενός συστήματος και συνεπώς δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι προστέθηκε η εμπειρία των έργων.

Ούτε η ερμηνεία που εφάρμοσε η Επιτροπή Αξιολόγησης καθιστά ευνοϊκότερη τη θέση όσων υπέβαλαν ένα συμβόλαιο για ικανοποίηση των όρων 6.4.2(a) και 6.4.2(b) όπως αόριστα εισηγούνται οι Αιτητές. Όλες οι ενέργειες της Επιτροπής Αξιολόγησης ήταν σύμφωνες με τους όρους του διαγωνισμού.

Η Αναθέτουσα Αρχή διαφωνεί και με τη θέση των Αιτητών ότι στην περίπτωση του Επιτυχόντα κρίθηκε ότι ο όρος πληρούται *«επειδή το έργο υλοποίησης και το έργο συντήρησης έγιναν στο πλαίσιο της ίδια σύμβασης»*. Η απόφαση ότι πληρούντο οι όροι λήφθηκε με βάση τα έντυπα που υποβλήθηκαν και κατόπιν δέουσας έρευνας. Εφαρμόστηκαν οι όροι του διαγωνισμού, αναφέρει η Αναθέτουσα Αρχή, ομοιόμορφα για όλους τους προσφέροντες, είτε υπέβαλαν δυο συμβάσεις είτε υπέβαλαν μια σύμβαση και καταλήγει ότι και οι Αιτητές για ικανοποίηση του όρου 6.4.2(a) υπέβαλαν μια σύμβαση στην οποία η περίοδος υλοποίησης ήταν δυο χρόνια και δυο μήνες και ορθά λήφθηκε υπόψιν και ο χρόνος εγγύησης προκειμένου να πληρείται η περίοδος που απαιτείτο ως προς την ειδική επαγγελματική εμπειρία.

Η βάση της Προσφυγής περιστρέφεται του επιχειρήματος των Αιτητών ότι ο Επιτυχών δεν πληροί ουσιώδεις όρους, εφόσον οι Βασικοί Εμπειρογνώμονες 1, 2, 3, 5 και 6 που προτάθηκαν στην προσφορά του δεν κατείχαν την ελάχιστη τριετή ειδική επαγγελματική πείρα (special professional experience) που απαιτείτο από τους όρους του Διαγωνισμού (6.4.4, Μέρος Α):

«4. They must include in the proposed Project Team which will responsible for the implementation of the Contract Scope, as key experts, personnel whose qualifications cover the minimum required as listed below:

Key Expert 1: Project Leader / Program Manager

<i>Education</i>	• [...]
<i>Professional Experience</i>	• [...]
<i>Specific Professional Experience</i>	• Should have professional experience of three (3) years as Project Leader/Program Manager either in a project that complies with the requirement of paragraph 6.4(2)(a) above either in a project that complies with the requirements of paragraph 6.4(2)(b). [...]

Key Expert 2: Project Manager

<i>Education</i>	• [...]
<i>Professional Experience</i>	• [...]
<i>Specific Professional Experience</i>	• Should have professional experience of three (3) years as Project Manager either in a project that complies with the requirement of paragraph 6.4(2)(a) above either in a project that complies with the requirements of paragraph 6.4(2)(b). [...]

Key Expert 3: Business Analyst

<i>Education</i>	• [...]
<i>Professional Experience</i>	• [...]
<i>Specific Professional Experience</i>	• Should have professional experience of three (3) years as Business Analyst either in a project that complies with the requirement of paragraph 6.4(2)(a) above either in a project that complies with the requirements of paragraph 6.4(2)(b). [...]

[...]

Key Expert 5: Lead Developer/Software Engineers (Senior)

<i>Education</i>	• [...]
<i>Professional Experience</i>	• [...]
<i>Specific Professional Experience</i>	• Should have professional experience of three (3) years as Lead Developer/Software Engineers (Senior) either in a project that complies with the requirement of paragraph 6.4(2)(a) above either in a project that complies with the requirements of paragraph 6.4(2)(b). [...]

Key Expert 6: Developer/Software Engineers 1

<i>Education</i>	• [...]
<i>Professional Experience</i>	• [...]
<i>Specific Professional Experience</i>	• Should have professional experience of three (3) years as Developer/Software Engineers (Senior) either in a project that complies with the requirement of paragraph 6.4(2)(a) above either in a project that complies with the requirements of paragraph 6.4(2)(b). [...]

[...] »

Το επιχείρημα των Αιτητών εδράζεται στο περιεχόμενο της υποβολής του Εντύπου 4 του Επιτυχόντα αναφορικά με το έργο στο οποίο αυτός βασίστηκε για σκοπούς ικανοποίησης των απαιτήσεων των παραγράφων 6.4(2)(a) και (b), όπου αναφέρονται τα εξής:

«The frame agreement contract of a National Visa Information System Finnish N-VIS (VISA) was signed 28.6.2018 containing the implementation project (phase 1), service and maintenance and the continuous development (phases 2-3) of the system. The implementation project (Phase 1) was started

on 28.6.2018 and finished at 11.3.2020 where the system was delivered successfully (100%) for full production.

On 11.03.2020 Phases 2 & 3 started, which includes the provision of services for maintenance, support and continuous development/enhancements etc, of the above-mentioned contract, and still is ongoing. All services are delivered fully (100%) by the professional services of Solita Oy.».

Για πληρέστερη αντίληψη των δεδομένων παρατίθενται εδώ και οι παράγραφοι 6.4(2)(a) και (b):

« 6.4. Technical and professional ability

To participate in the tender procedure, interested economic operators must meet the following requirements concerning their technical and professional ability:

1. [...]

2. *They must have completed successfully at least:*

a. *One contract with a value amounting to at least 4.000.000 euros and having as a scope the provision of services for the implementation of a National Visa Information System of a Schengen Country^{Note 2} that has fully implemented the Schengen acquis, with a minimum participation rate of 70%. The term “completed” shall mean that implementation of the respective contract is at least 80% complete.*

b. *One contract **that is in force** having as a scope the provision of services for maintenance of a National Visa Information System of a Schengen Country^{Note 2} that has fully implemented the Schengen acquis, with a minimum participation rate of 70%.*

Note 1: The requirements of paragraphs 6.4(2)(a) and 6.4(2)(b) can be fulfilled with one reference contract as well.

Note 2: Austria, Hungary, Norway, Belgium, Iceland, Poland, Czech Republic, Italy, Portugal, Denmark, Latvia, Slovakia, Estonia, Liechtenstein, Slovenia, Finland, Lithuania, Spain, France, Luxembourg, Sweden, Germany, Malta, Switzerland, Greece, Netherlands.»

Θα συμφωνήσουμε με τους Αιτητές στην ερμηνεία του όρου 6.4.4, ότι ο κάθε ένας εκ των εν λόγω Βασικών Εμπειρογνομόνων απαιτείτο να έχει 3ετή πείρα στο συγκεκριμένο ρόλο, είτε σε έργο (project) που να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις της παραγράφου 6.4(2)(a) του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού (δηλαδή έργο υλοποίησης (implementation) Εθνικού Συστήματος Πληροφοριών για Θεωρήσεις), είτε σε έργο (project) που να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις της παραγράφου 6.4(2)(b) του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού (δηλαδή έργο που να είχε ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών συντήρησης (maintenance) τέτοιου συστήματος). Εφόσον δε, με βάση τα στοιχεία του ιδίου του Επιτυχόντα, τα έργα υλοποίησης (implementation) και συντήρησης (maintenance) είχαν χρονική διάρκεια 20.5 μήνες και 28 μήνες αντίστοιχα, ήταν χρονικά αδύνατον για τους προτεινόμενους εμπειρογνώμονες να αποκτήσουν την πείρα που απαιτείτο από τον όρο που έθεσε η Αναθέτουσα Αρχή, είτε στον ένα τύπο έργου είτε στον άλλο. Θα συμφωνήσουμε, επίσης, ότι το λεκτικό του όρου αναφέρεται σε πείρα είτε στον ένα τύπο έργου είτε στον άλλο. Δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με την ερμηνεία της Αναθέτουσας Αρχής, ότι καθίσταται αυτομάτως δυνατόν να πληρείται η απαιτούμενη τριετής ειδική επαγγελματική εμπειρία των Βασικών Εμπειρογνομόνων, εξαιτίας της πρόνοιας του όρου 6.4.2 όπου οι προϋποθέσεις των παραγράφων (a) και (b) μπορούν να πληρούνται με ένα μόνο συμβόλαιο. Η σαφέστατη αναφορά του όρου σε τριετή ειδική επαγγελματική εμπειρία, είτε σε

έργο υλοποίησης είτε σε έργο συντήρησης, δεν αφήνει περιθώριο παρερμηνείας αφ' ης στιγμής το δηλωθέν έργο του Επιτυχόντα καθορίζει χρονικές διάρκειες των φάσεων υλοποίησης και συντήρησης, μικρότερες της τριετίας ανά εκάστη φάση.

Από το Έντυπο 4 του Επιτυχόντα αντιγράφουμε την επίμαχη αναφορά:

«...The implementation (υλοποίησης) project (Phase 1) was started on 28.6.2018 and finished at 11.3.2020 where the system was delivered successfully (100%) for full production. On 11.03.2020 Phases 2 & 3 (συντήρησης) started...»

Η χρήση των λέξεων «started» και «finished» καθορίζει με σαφήνεια το χρόνο έναρξης και λήξης των δύο φάσεων, οι οποίες δεν καλύπτουν την τριετή περίοδο ειδικής επαγγελματικής εμπειρίας που απαιτούν οι όροι.

Η Αναθέτουσα Αρχή προέβαλε ισχυρισμό περί έλλειψης έννομου συμφέροντος των Αιτητών λόγω αλυσιτέλειας της Προσφυγή τους επειδή, ως ισχυρίζεται, αν υιοθετηθούν οι θέσεις τους τότε και η προσφορά τους θα είναι άκυρη.

Στην *Χαμάλη κ.α. ν. Δήμου Αγίας Νάπας*, Συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 1423/14, 1550/14, 1551/14, 1552/14, 1553/14, 1554/14, 1555/14, 1556/14, 1557/14, 1558/14, 1559/14 και 1560/14, ημερ. 25.09.2019 λέχθηκε ότι:

«Ως αναφέρεται στο σύγγραμμα του Δ. Θ. Πυργάκη «Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας» Νομική Βιβλιοθήκη (2017) στη σελ. 42, η συνδρομή της υποκειμενικής προϋπόθεσης του εννόμου

συμφέροντος, αφορά την ωφέλεια που έχει ο αιτητής από την ακύρωση της πράξης, αφού δεν νοείται να ακυρωθεί μία διοικητική απόφαση, προς χάρη προσώπου που δεν έχει κατά νόμο τίποτε να ωφεληθεί από την ακύρωση αυτή. Και όπως αναφέρεται στην ίδια σελίδα, «[.] άνευ εννόμου συμφέροντος προσβάλλεται πράξη, όταν ο αιτών δεν ωφελείται εκ της ευθείας ακυρώσεώς της [ΣτΕ 1953/1981, πρβλ. ΣτΕ Ολ3292/2005, 2686/2013].»

[...]

Στο ίδιο σύγγραμμα στη σελ. 49 και επ. αναφέρονται και τα εξής σχετικά:-

«Η αλυσιτέλεια είναι μορφή ελλείψεως εννόμου συμφέροντος λόγω ελλείψεως ωφελείας από την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως. Από τη νομολογία δεν προκύπτει κάποιο κριτήριο διακρίσεως μεταξύ αλυσιτελούς αιτήσεως ακυρώσεως και άνευ εννόμου συμφέροντος ασκούμενης αιτήσεως ακυρώσεως λόγω ελλείψεως ωφελείας εκ της ακυρώσεως της προσβαλλόμενης πράξεως. Για λόγους πρακτικούς μπορεί να υποστηριχθεί ότι νοητές οι εξής περιπτώσεις:

α) Από την προσβαλλόμενη πράξη δεν προκύπτει βλάβη. Στην περίπτωση αυτή η αίτηση ακυρώσεως ασκείται άνευ εννόμου συμφέροντος,

β) Από την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης δεν προκύπτει καμία ωφέλεια για τον αιτούντα.

[.]

Ανεξαρτήτως των ανωτέρω σκέψεων, γενικώς, η νομολογία έχει προχωρήσει στις εξής παραδοχές: Σύμφωνα με βασικό κανόνα που διέπει την ακυρωτική δίκη, η προσβαλλόμενη πράξη ακυρώνεται μόνον εάν η ακύρωσή της είναι λυσιτελής για τον αιτούντα, εάν δηλαδή θεραπεύει, τουλάχιστον για τον εφεξής χρόνο, την βλάβη που προκαλεί στα έννομα συμφέροντά του η πράξη αυτή [ΣτΕ 2068/2008, 4022/2006].

Ως αλυσιτελής, χαρακτηρίζεται επομένως η αίτηση ακυρώσεως, η οποία ακόμη και αν γίνει δεκτή δεν πρόκειται να οδηγήσει σε δικαίωση και ικανοποίηση του αιτούντος και επομένως ο αιτών δεν θα έχει καμία ωφέλεια από την ακύρωση της πράξης. Αυτό μπορεί να είναι συνέπεια

της εν τω μεταξύ διαφορετικής γενικής νομοθετικής ρύθμισης του θέματος [ΣτΕ Ολ 3167-3168/2014, 1418/2013 7μ., Ολ 1372/2013] ή αλλαγής νομικών προϋποθέσεων στο πρόσωπο του αιτούντος ή στο επίδικο αντικείμενο.^[1]

Η κρίση περί του αλυσιτελούς λαμβάνει χώρα κατά την έρευνα για τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος και καταλήγει στην απόρριψη της αιτήσεως ακυρώσεως, όχι ως αβάσιμη, αλλά ως απαράδεκτης.

-----
 [1] Η έμφαση προστέθηκε από το Δικαστήριο. »

Στην υπόθεση **Δέσποινα Κυπριανού ν. Πανεπιστημίου Κύπρου**, Υπόθεση αρ. 6518/2013, ημερ. 26.04.2017 λέχθηκε ότι:

«Παραμένει το ζήτημα που προβλήθηκε της αλυσιτέλειας της προσφυγής της αιτήτριας. Ισχυρίζονται οι καθ' ων η αίτηση ότι η αιτήτρια προβάλλει λόγους ακυρώσεως που αφορούν ζητήματα της διαδικασίας, τα οποία ακόμα και αν ήθελε ακυρωθεί η απόφαση, όταν διορθωθούν θα παραμείνει η κριθείσα υπεροχή του Ε/Μ έναντι της αιτήτριας. Αυτός ο ισχυρισμός παραβλέπει τους λόγους ακυρώσεως. Όταν μία διαδικασία πάσχει παρανομίας, τότε η απόφαση είναι άκυρη. Η επανεξέταση ξεκινά από το ακυρωθέν στάδιο και επαναλαμβάνεται. Απαραδέκτως προβάλλεται τέτοια θέση περί αλυσιτέλειας, αφού αυτός που αποφασίζει κατ' επανεξέταση είναι τα αρμόδια συλλογικά όργανα, που πρέπει να ενεργούν καλόπιστα και εντός των πλαισίων της χρηστής διοίκησης, εξάγοντας υποκειμενικές κρίσεις κατ' επανάληψη της μεταξύ των μελών τους συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων. Είναι επομένως πλησίον των ορίων της πρόθεσης υπέρβασης εξουσίας, να ισχυρίζονται εκ των προτέρων ενώπιον του Δικαστηρίου, ποιά θα είναι η νέα απόφαση τους, αν η επίδικη ακυρωθεί.»

Στην προκειμένη υπόθεση οι Αιτητές προέβαλαν ισχυρισμούς που αφορούν την εγκυρότητα της Προσφυγής του Επιτυχόντα. Ως φαίνεται από την απόφασή μας, η Προσφυγή των Αιτητών επιτυγχάνει και συνεπώς η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ακυρώνεται στην ολότητά της. Συνεπεία του αποτελέσματος της Προσφυγής,

η Αναθέτουσα Αρχή έχει υποχρέωση όπως προβεί σε επανεξέταση του θέματος. Στο παρόν στάδιο δε γνωρίζουμε πως η απόφασή μας επιδρά στην προσφορά των Αιτητών, αλλά πολύ περισσότερο δεν γνωρίζουμε ποια θα είναι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής σε σχέση με την προσφορά των Αιτητών κατά το στάδιο της επανεξέτασης.

Συνεπώς η προδικαστική ένσταση της Αναθέτουσας Αρχής απορρίπτεται.

Ως εκ των ανωτέρω η Προσφυγή επιτυγχάνει και η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ακυρώνεται.

.....
Λοΐζος Κάππας
Μέλος

.....
Γιώργος Αναστασίου
Μέλος

.....
Σόλων Παπαθεοχάρους
Μέλος

.....
Δήμος Θωμά
Μέλος

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Έχοντας εξετάσει τις θέσεις των μερών υπό το φως των εγγράφων του διαγωνισμού με κάθε εκτίμηση προς τους συναδέλφους μου η κατάληξή μου είναι διαφορετική σε σχέση με το ζήτημα των βασικών εμπειρογνομώνων 1, 2, 3, 5 και 6.

Σε ό,τι αφορά την ένσταση της Αναθέτουσας Αρχής για έλλειψη εννόμου συμφέροντος των Αιτητών για το λόγο ότι και η δική τους προσφορά κατά τον ίδιο τρόπο αξιολογήθηκε δεν ευσταθεί. Το κατά πόσο η προσφορά των Αιτητών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού, όχι μόνο δεν είναι του παρόντος, αλλά και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να προβάλλεται από την Αναθέτουσα Αρχή ως λόγος νομιμότητας της απόφασής της και έλλειψης εννόμου συμφέροντος των Αιτητών. Η νομιμότητα μιας προσφοράς δεν μπορεί να προκύπτει από το γεγονός ότι και η προσφορά των Αιτητών αξιολογήθηκε κατά τον ίδιο τρόπο με την προσφορά του Επιτυχόντα. Εάν κάτι τέτοιο ήθελε γίνει δεκτό τότε είναι ως να επιβραβεύεται η παρανομία εφόσον τηρήθηκε η αρχή της ίσης μεταχείρισης, πράγμα που έρχεται σε αντίθεση με κάθε αρχή δικαίου.

Με το αβάσιμο της ένστασης της Αναθέτουσας Αρχής θα εξετάσω το ζήτημα που προβάλλουν οι Αιτητές, το οποίο στην ουσία αποτελεί ζήτημα ερμηνείας του όρου 6.4 του Μέρους Α, Technical and Professional Ability και ειδικότερα του όρου 6.4.2

και 6.4.4 το περιεχόμενο των οποίων παρατίθενται στην απόφαση της πλειοψηφίας και δεν θα το επαναλάβω.

Κατά την ενώπιον μας συζήτηση της υπόθεσης, οι Αιτητές διευκρίνισαν ότι δεν αμφισβητούν ότι η σύμβαση που υπέβαλε ο Επιτυχών είναι μόνο μία και ότι αυτό ήταν επιτρεπτό σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού. Εκείνο το οποίο αμφισβητούν είναι τον τρόπο με τον οποίο η Αναθέτουσα Αρχή κατέληξε σε σχέση με την πείρα των συγκεκριμένων Εμπειρογνομόνων. Στην ουσία, ανέφεραν, για σκοπούς ικανοποίησης της απαιτούμενης για τους συγκεκριμένους εμπειρογνώμονες τριετούς πείρας, η Αναθέτουσα Αρχή πήρε το ένα μέρος της σύμβασης που υποβλήθηκε δηλαδή την υλοποίηση (Φάση 1) και είπε αυτό ικανοποιεί τον όρο 6.2(a) και το άλλο μέρος, η συντήρηση (Φάσεις 2 και 3), ικανοποιεί τον όρο 6.2(b), ενώ ούτε το ένα μέρος ικανοποιεί τα τρία χρόνια ούτε το άλλο, εφόσον η υλοποίηση είχε διάρκεια 1 χρόνο και 8,5 μήνες και η συντήρηση 2 χρόνια και 4 μήνες. Τη θέση βέβαια αυτή των Αιτητών η Αναθέτουσα Αρχή δεν την αποδέχεται και υποστηρίζει ότι με ολόκληρο το συμβόλαιο είναι που οι εμπειρογνώμονες κρίθηκε ότι ικανοποιούσαν το (a) και με ολόκληρο το συμβόλαιο το (b).

Σε σχέση με την ερμηνεία νόμου στη *Southfields Ind. Ltd v. Δήμου Α/σίας* (1995)

3 A44 59 αναφέρονται τα εξής:

«Σκοπός της ερμηνείας του νόμου είναι η ανεύρεση της πρόθεσης του νομοθέτη. Όπου το λεκτικό της διάταξης είναι σαφές, το Δικαστήριο την ερμηνεύει με βάση τη φυσική και συνήθη έννοια των λέξεων. Οι λέξεις σ' ένα νομοθέτημα γενικά ερμηνεύονται με τη συνήθη τους σημασία, αλλά και με βάση τα συμφραζόμενα, έχοντας δε υπόψη το αντικείμενο και το σκοπό του νόμου. (Βλ. **Δημοκρατία ν. Ματθαίου**, Αναθεωρητική Έφεση 832, ημερ. 12.7.1990. Βλ. επίσης **Halsbury's Laws of England**, Τετάρτη Έκδοση, Τόμος 44, παραγρ. 863 - 873). Η ερμηνεία πρέπει να είναι τέτοια που να μην οδηγεί σε παράλογα αποτελέσματα, αλλά στη λειτουργικότητα των νόμων. (Βλ. **Δημοκρατία ν. Αντωνίου και Άλλων**)».

Ανάλογα με τα πιο πάνω ισχύουν και για την ερμηνεία όρων διαγωνισμού αφού αυτοί συνιστούν πράξεις κανονιστικού περιεχομένου η παράβαση των οποίων επιφέρει ακυρότητα (βλ. **Α. Π. Λουκαΐδης Ατδ ν. Δημοκρατίας (1990) 3 ΑΑΔ 862** και **Δημοκρατία ν. S. Kyriakos Euromarket Ltd (2000) 3 ΑΑΔ 692**).

Αποτελεί κοινό έδαφος ότι η σύμβαση την οποία υπέβαλε ο Επιτυχών για ικανοποίηση του όρου 6.4.2(a)(b), όπως είχε κάθε δικαίωμα, ήταν μόνο μία και σύμφωνα με τα υποβληθέντα είχε ολική διάρκεια 4 χρόνων.

Οι Αιτητές στην ουσία στηρίζουν την επιχειρηματολογία τους στη φράση του όρου 6.4.4 του Μέρους Α «*in a project*», δηλαδή έργο, και θεωρούν ότι η Φάση 1 της σύμβασης που υποβλήθηκε (έργο υλοποίησης του συστήματος) αποτελεί έργο ανεξάρτητο/αυτοτελές και ασύνδετο με τις Φάσεις 2 και 3 που περιλάμβαναν την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και το οποίο θεωρούν άλλο έργο.

Με κάθε εκτίμηση προς τους Αιτητές, δεν συμφωνώ με τη θέση τους αυτή. Δεν αντιλαμβάνομαι πώς οι φάσεις ενός έργου για το οποίο υπογράφεται μία και μόνο σύμβαση να αποτελούν χωριστά έργα, όταν μάλιστα οι φάσεις αφορούν την υλοποίηση ενός συστήματος και τη συντήρησή του στα πλαίσια ενός διαγωνισμού.

Η χρησιμοποίηση της φράσης «*contract*» σύμβαση/συμβόλαιο στον όρο 6.4.2(a) και 6.4.2(b) με σημείωση ότι οι εν λόγω απαιτήσεις μπορούν να ικανοποιηθούν με την υποβολή μίας και μόνο σύμβασης/συμβολαίου, λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο του διαγωνισμού, και η χρησιμοποίηση της φράσης «*in project*» θεωρώ ότι δεν οδηγούν σε ό,τι οι Αιτητές εισηγούνται. Η έννοια του έργου «*project*» δεν μπορεί να έχει διαφορετική έννοια από τη σύμβαση η οποία συνάπτεται με σκοπό την υλοποίηση ενός έργου. Οι φάσεις ενός έργου δεν το διαιρούν σε επί μέρους έργα ώστε να ευσταθεί ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι οι Βασικοί Εμπειρογνώμονες 1, 2, 3, 5 και 6 οι οποίοι προτάθηκαν με την προσφορά του Επιτυχόντα δεν πληρούν την απαίτηση του όρου 6.4.4 του Μέρους Α από τη στιγμή που το υποβληθέν έργο ήταν συνολικής διάρκειας 4 χρόνων και αυτοί σύμφωνα με τα υποβληθέντα κατείχαν την απαιτούμενη από τον όρο εμπειρία ως Project/Program Manager.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω θεωρώ ότι με την ερμηνεία που οι Αιτητές δίδουν στον όρο 6.4.4 στην ουσία καταργείται η δυνατότητα που παρέχεται από τον όρο 6.4.2

του Μέρους Α για υποβολή ενός έργου που ικανοποιεί τις απαιτήσεις (a) και (b) του ίδιου όρου.

Ενόψει των πιο πάνω θα απέρριπτα την προσφυγή και θα επικύρωνα την προσβαλλόμενη απόφαση.

.....
Έφη Παπαδοπούλου
Πρόεδρος